

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Alapítvány: 1876. évi. 18. sz. törvény.
 Szerkesztés: Negyedévi.
 Állás: 1903. évi. 20. sz. törvény.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Királyi udvar Budavarában.

— febr. 1.

Régi dicsőségünk sugarai csilannak meg abban a hírben, melyet Széll Kálmán jelentett be a képviselőház pénzügyi bizottságának pénteki ülésén.

Már Bánffy Dezső is álmódzott erről, de akkor csak álom maradt a magyar nemzet jogos kívánsága, hogy a királynak méltó udvara székeljen a budapesti királyi várpalotában.

Négyszáznál több esztendeje annak, hogy Mátyás király hollójával elröppent országunk szívéből a királyi udvar fénye. Azóta a magyar szív nem szűnt meg fájni a méltatlan mellőzés miatt és valahányszor a budai vár körül az utak kövei közt kiverődött a fű: busongó hazafiak lelkében fel-feltűnt a régi dicsőség esodaszép kora, midőn a magyar király udvarának ragyogása az országon túl is messze világított.

Ferenc József királyunk uralkodása óta kezdett derengni ismét

a reménység, hogy a mult pompája visszatér. Voltak is a budai várnak emlékezetes évszakai, melyekben a királyi ragyogás meglelégedéssel tölthette el minden magyar ember szívét. De a legszebb napokon is tovább sajtott az az érzés, hogy amikor itthon van a király hűséges magyar népe fővárosában: udvara akkor sem ver gyökeret, hanem esupán vendégül költözik ide Bécsnek városából.

Most végre a király életének alkonyán valóság lesz a szép álomból és elkövetkezik a régen várt fordulat: magyar királyi udvar állandó személyzete költözik a budai várba; magyar darabont gárda székel a pompás új palotában és amikor a király haza jön, itthon találja udvarát.

Jól tudjuk, hogy amit Széll Kálmán megvalósít, az még nem betetőzése az épületnek.

De szerencsés kezdete az új korszaknak, a jogos nemzeti kívánság teljesüléséhez az első komoly lépés. Évekkel ezelőtt szó volt már róla; a részleteket is közhirre tet-

ték, de az öröm ujjongása korainak bizonyult akkor, mert az ígéret csak ígéret marad s ha közénk jött a király, Bécsből vonult át Budapestre az udvar, onnan hozták még az ivóvizet is.

Most végre valahára a kisdud makk merész sudárba szökken. most végre valahára megnyílnak a cselekvés termékeny forrásai s a magyar nemzet színéről színre meglát-hatja a királyi udvartartás kiépítésének nemzeti munkáját.

Remek királyi palota várja itt az udvart. Ilyen hatalmas, csodálatosan szép fekvésű, káprázatos látványosságra szögellő palotája a világ egyetlen uralkodójának sínesen. Tündéri helyen áll és művészi értékű ez a királyi otthon. Remekbe készült benne minden; ideje, hogy az élő élet is beleköltözzék és eleven és hangos és magyar legyen a magyar király háza tája.

Tíz millió magyar ember fohászra röppen az égbe s minden szív azt dobogja, hogy Isten áldása legyen az ősz királyon és magyar udvarán!

Eleven Kalendárium.

Írta: Szavay Gyula

Részletek a költő alkalmi játékaiból.

IV. Április vagyis Szent-György hava.

1. György lovag.

Páncélos, sisakos, tarajos papushős, fölve lovaján.
 Gyerekkoromban Gyurinak hittak,
 Most György a nevem.
 Sárkány-ölő Szent-György lovagnak
 Esetét ismerem.
 Látják e páncélt, meg oszt e kardot,
 Meg oszt e sisakot?
 Szent-György mikor a sárkányt megölte
 Magára ennél
 Különbet nem rakott!

Tudják miért ez? Én nem szándéksom
 Sárkányt gyilkolni le.
 Ellenkezőleg egy sárkány üldöz,
 S én futok elüle. (Félvo körülnéz.)
 Azért e páncél, hogy meg ne üssön
 S ne fájjon, ha megüt, —
 Jaj, itt a sárkány, a feleségem,
 Ha rám akad most, egyszerre végem,
 Veszély van mindenütt!

2. Két fecske.

Egyik.

Jövünk a messze délről,
 Két hűséges kis fecske.

Másik.

S köszönt az ablakból
 Mosolygva száz fejecske.

Egyik.

A házi gazda integet,
 Az asszony magot hinteget,
 A napra áll a lánya,
 Szeplőt hányja, hányja,
 Az urfi helyét nem leli,
 A kis cicákat sicceli.
 Mindenki minékünk örül,
 S míg röpködünk fészünk körül,
 Az egész ház cseveg velünk,
 Kérdeznak és mi felelünk:
 Csirip, csirip.

Másik.

Mi hozzuk meg a szép tavaszt,
 Mi oszlatunk el száz panaszt,
 Tanítunk nőket, férjeket,
 Hogy egymással megférjenek,
 Hogy milyen kedves legyen nekünk,
 Ha egy szobás is a kis fészünk,
 Hogy mi a hűség, a meleg
 A ragaszkodó szeretet,
 Hogy milyen édes az a csók,
 Mit nyújt a kis fecskefiók,
 Mikor a fészek szélén állva,
 Széttátott szájjal hangicsálja:
 Csirip, csirip.

Egyik.

Amerre szállunk télen,
 Virágos enyhe délen,
 Oh mennyi mindent láthatunk,
 De erről nem referálhatunk.

Másik.

És nyugaton, és keleten!
 De mi csak szállunk sebesen,
 S ilyenkor félve nézve szét,
 Befogjuk egymásnak szemét.

Egyik.

Eresz alól a fecskepár
 A versét elcsicsegte.

Másik.

És most repülünk más felé,
 A kókes fellegekbe.

V. Május, vagyis virágok hava.

(Bájos leány virágos díszben.)

Májusi éj volt, tündéri szép világ
 Akkor születünk én és a gyöngyvirág,
 Pacsirta vitte az ég felé a hirt,
 Rengett az erdő és harmatozva sirt.

Ég-föld felölté legpompásabb díszét,
 Megtelt virággal a mező és a rét,
 Az ébredő föld hü szíve dobogott,
 A mozduló lomb mind himnuszt harsogott,
 Hűvös patakban fürdött az ibolya,

A szegényemberek zálogtárgyai.

A kamara kezdeményezése.

— január 31.

Érdekes és elevenbe vágó hangon irt fel a debreceni keresk. és iparkamara a miniszterhez a vidéki kézi zálogüzletek rendezése ügyében. A kamara megvádolja az államkincstárt, hogy a szegényeket sújtó zálogkölesön-uzsoránál ő tartja elsőnek a markát s ő veszi ki a kéréseket első zsákmányt magának. A debreceni kamara az ország összes kamaráit haragra szállítja e kérdésben. A miniszterhez intézett felterjesztése így szól:

Nagyméltóságú Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Ur!

Gyakran érkeznek a kamara elé kézi-zálogüzlet engedélyezésére vonatkozó ügyek, amelyekben a kamara véleményt mond az ezen üzletek részéről szedhető kamatlábra vonatkozólag s rendszerint 10, 15 és 18 százalékban véleményezi azt a kamatlábat, melyet a zálogba hordott ingóságok után, aszerint amint értékpapírok, arany-ezüstneműek, vagy egyéb ingóságok, szedni lehet.

Ily alkalmakkor egész sötétségében lép előtérbe mindig annak a nagy nyomoruságnak a képe, mely a kézi-zálogra szoruló szegény néposztályt oly szánsalomra méltó színben mutatja be s a kamara mindig mély fájdalommal járul hozzá a lelketlen de kényszerű munkához, mely a megszorulás végső stádiumába jutott kisembert ily uzorakamattal sarcolja meg.

Sajnos, a kézi zálogüzletekre szükség van s ez a szükség csak folyton sza-

porítja a zálog üzleteket mert folyton szaporodnak azok a kik ez üzleteket igénybe venni kénytelenek.

Ily körülmények között gátat vetni a kézi-zálog-üzletek szaporodásának nem is lehet, nem is szabad, mert ezekben az üzletekben mégis bizonyos szabályok és korlátok között történik a hitelezés s ezek hiányában az ily kölesönre szoruló néposztály az ellenőrizetlen uzsora sokkal veszedelmesebb fajtái közé kerül.

E mellett kénytelen megállapítani a kamara az említett magas kamatokat, mert ezek azok a minimális tételek, melyek mellett a kézi-zálogüzletek üzletileg fennállhatnak.

E százalékokban ugyanis az 1881. XIV. t. c. 11. §-a értelmében benn kell foglaltatni a kamattal együtt mindazon díjaknak és illetékeknek, (gondozási, őrzési, biztosítási, kezelési és egyéb díjak és illetékek) melyeket a zálogüzlet szed s így azon illetékek is, melyeket a zálog ügyletektől a kincstár szed.

És épen ezek az utóbbiak, a kincstár által szedett illetékek azok, melyeknek kiméletlenül kényelmes, határozott és egyenlő megállapítása uzsorává teszi a szegény emberek e végszükségből beállt kölesönkötezeit.

A vidéki zálogüzletek közönségének, tulnyomó része — ingóságokról lévén szó — az 5 és 10 koronát meg nem haladó kölesöntételekkel veszi igénybe, — rendszerint rövid lejáratra a zálogüzleteket.

Más szempont alá kerülnek fővárosi nagy zálogüzletek és a pénzintézetek által értékpapírok lombardirozása céljából folytatott zálogüzletek.

Mégis az 1869. XVI. t. c. 10-dik §-a a magánkézi-zálogüzletekre teszi kötelezővé a bélyegfizetést s ugyanezen tör-

vény 12-dik §-a az állami zálogházakat mentesíti ez alól. Állami zálogházak és fiókok csak a fővárosban vannak s így a bélyegkötelezettség elviselhetetlen terhével csak a vidéki zálogüzletek vannak sújtva, illetve az ezen üzletekre szoruló legszegényebb néprétegek, mert a bélyegilletéket tőlük szedik be a zálogüzletek.

Ez a bélyeg-tekintet nélkül a zálogkölesön magasságára — 10 fillér minden zálogkölesön után közép kamatok fejében, ebből 10 fillért tart meg a kincstár magának s 9 fillért dolgozik a zálogüzlet.

Nagyméltóságú Miniszter ur, az államnak ez a jövedelme nem lehet erkölcsös. Az állam nem tekintheti üzletnek legszegényebb polgárainak végső megszorultságát, ezek az államtól ilyen helyzetekben inkább segítséget és támogatást várhatnak, nem azt, hogy az üzletekkel együtt az állam is osztozzon a védtelen nyomoruság anyagi kihasználásában.

Szomorú valóság, hogy a kézi-zálogüzleteknek legszorgalmasabb közönsége mindinkább a kisiparosok osztályából kerül ki s így általános szociális szempont mellett iparvédelmi érdekek azok, melyek a kamarát ez ügyben felszólásra készítik.

M. évi november 13-iki közgyűlésén foglalkozván e kérdéssel a kamara 148. sz. határozatával abban állapodott meg, hogy a leirt helyzet alapján felterjesztéssel kérelmezi Nagyméltóságod előtt.

Kegyeskedjék a kérdést böles megfontolása tárgyává tenni s kegyeskedjék az 1869. XVI. t. c. oly megváltoztatását kezdeményezni, mely a kézi-zálogkölesön-üzletek ma érvényben álló illetékkötelezettségét általában vagy a 20 koronán alól levő kölesönösszegekre nézve eltérő s az állami zálogházak üzletét vidéki fiókok létesítésével az ország minden részére kiterjeszti.

Arát borítá szemérmes mosolya,
Szállt, szállt az illat, himbálták lágy szelek
Mámort lehettek a rózsás fellegek,
S beköszöntőjét pirulva idelelni
Akkor dadogta az első szerelem.

Jövendőmondó.

Azóta mindig szép Május hajnalán
Szabadba mennek a legény és a lány,
Bejárják dallal a legszebb ligetet,
S megülük napját, hogy május született

Május.

Májusi éj volt, tündérszép világ,
Akkor születünk én és a gyöngyvirág
Pacsirta vitte az ég felé a hírt,
Zengett az erdő és harmatozva sirt

(Májusi dal.)

Junius vagyis Rákok hava.

(Egy vörös és egy fekete rák.)

Vörös. Látjátok az ollónk? Mi vagyunk a rákok.

Ugy-e előkelő hatást teszünk rátok

Fekete. Tudjátok-e ráknak mért vörös a teste,
Aranyhalaeskának kurizált az este
De biz az lefőzte, ilyen a világ,
S ha lefőzik, persze vörös lesz a rák,

Vörös. Lári-fári, tricsraes személyeskedik
En a tárgyra térek, ha megengedik.
Nos tehát ismétlem, mi vagyunk a rákok, —

Fekete. Kikre a rosz világ mindenfélét ráfog.

Vörös. Mi nem hamarkodunk soha semmit el, —

Fekete. Nem törtetünk versenyt soha senkivel, —

Vörös. Mi nagy buzgósággal hátrahadunk.

Fekete. Nem mondhatják reánk, hogy stréberek vagyunk,

Vörös. De azért a dolgunk meg van téve szépen.

Fekete. Hogyha mi nem volnánk.

Vörös. Ezt gondoltam épen.

Fekete. Mert a mit mi végzünk,

Vörös. Elfárasztma mást.

Fekete. Mi egyszerűsítjük —

Vörös. A közgazgatást.

Fekete. S ki hozza elő a sok reformot sorban?

Vörös. Hát a kisvasutal ki száguld oly gyorsan?

Fekete. Közügyek szekerét ki huzza a gátra?

Vörös. A háboruban is ki koncentrálnak hátra?

Fekete. Fiai vagyunk a villam századának

Vörös. És apostolai minden haladásnak!

Fekete. Jó hogy ollónk is van, mert nagy hasznát vesszük,

Vörös. Egyszer idetesszük, máskor oda-tesszük.

Fekete. Vigan vagyunk, mert nem érez-zük a veszünk,

Vörös. Hogyha megharagszunk, ujságot szerkesztünk.

Október.

1. Regruta.

Csikós fia, fején már huszársapka, bevonuló ujone

Az én édesanyám sirathat már engem

Mindakét szemével.

Az én édesapám káromkodhat immár,

Otthon nappal, éjjel.

Egy kis barnalánynak hervadhat, változhat

Orcája fehérre,

Beborult már nekem, visznek cifra rabnak,

Mert be kell rukkolni Október hónapnak

Epen elsejére.

Jaj de sok ablakos, jaj de nagyon magas

A sárga kaszárnya.

Talán föl sem éri a dalos madárnak

Erőlködő szárnya.

De kevés rozmaring van az ablakában

A világgal szembe,

Valaki kitekint, bár ne tekintene,

A két esillagjárul a rózsám két szeme

Jut csak az eszembe.

No, hanem te isten! a német a muszka

Ha kedves előttd,

Most vigyázz reájuk, hogy sorsuk ne hozza

Az utunkba őket.

Mert megvertél engem mindakét keziddel

Te magad is látod,

De amilyen tele van most az én szívem,

Ha rászabadítanak, egymagam megverem

Az egész világot!

Mert hasztalan törekvés a nagy pénzügyi és ipari vállalkozásoknak bélyeg és illetékmentesség útján való támogatása, ha a nemzet legszélesebb rétegét képező szegény néposztály ugyanezen illetékeknek amazok helyett való lerovásában összeroskadni kénytelen.

Debrecen, 1903. január 28.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara nevében:

Szabó Kálmán s.k. Szávay Gyula s.k.
elnök. titkár.

Szociális irányban sok hasonló kezdeményezés indult már ki a debreceni kamarától, mely gondolkodásának stilszerű magasságát mindig elárulja.

Rendkívül fontos ez a mostani felterjesztése is, bár sokak előtt így első olvasásra talán csekélységnek tűnik fel ez a 10 fillér. Am akik így gondolkoznak: olvassák el a világhírű amerikai szónoknak Jugersoltnak ötletes fejtegetéseit, melyekben például a kamatról ezeket a sorokat olvassuk. S ezeket a sorokat úgy be kellene rámozdatni s ki kellene függesztetni minden család szobájába, mint a házi áldást-t.

Mi lehet egy koronából?

Ha egy koronát 6%-kal kamatos kamatra kiadunk 340 korona lesz belőle 100 év múlva. — 8%-kal már 2003 koronára nő. — míg 3%-kal csak 119 k. 25 fillér lesz belőle. 10%-kal már 13 809 korona lesz, 12%-kal 48075 korona — 1%-al 15 millió 145000 korona, ha pedig 25%-os uzsora (amiről néha hallunk) kamatra adnánk, 2 billió 551 millió 795 ezer 404 korona lenne belőle. A kamat eszik nappal és éjjel. — Mennél többet eszik annál éhesebb lesz. Az adóságban lévő gazdálkodó ha éjjel nem tud aludni hallja a kamat csamésogását, de ha nincs adóssága a gabonája növéstét hallja. Ne csinálj adósságot. — Ha van igyekezz szabadulni tőle. — Hej sokadat megette már a kamat. —

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

— jan. 31.

A katonai vitának ma Beöthy Akos felszólalása adott bizonyos érdekességet. Beöthy mindig érdekes szónok volt, de mert inkább szélesebb mederben fejtegetett mindig, az ellenzéknek is csak ritkán tudta lekötöni, de most, hogy az ellenzék vezérének tekintik, jobban érdeklődnek iránta. Ma is az ellenzék bevonult és Beöthy pikáns leleplezéseit Ausztria hagyományos politikájáról nagy tettséssel hallgatta, de a szabadelvűpártra nagyobb hatást nem tett és nem is tehetett, mert meggyőző argumentumai az ellen, hogy a hadseregnek és az országnak valóban szüksége van az ujoncemelésre, nem voltak.

A szünet után Kelemen Béla beszélt. Ezalatt megteltek a folyosók Beöthy kritikussokkal.

A karzat ma is telve volt kíváncsi nőfejekkel, a melyek egy-egy szorgalmasabb incidensre vagy közbeszólásra élénken kandikáltak le a terembe. Hogy mily rosszak a karzatok, az is bizonyítja, hogy mindenütt a második sorokban már állva hallgatja a közönség a szónokokat.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Fejérváry Géza báró, Wlassics Gyula és Cseh Ervin.

Elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést és Stieter Alfréd bíráló bizottsági elnök jelentésére, Harkányi János bárót igazolt képviselőnek mondják ki.

Dedovics jegyző jelenti, hogy Benedek Janos az egyetemi boncoló intézetben előforduló visszaélések tárgyában és Nessi Pál az állami alkalmazottak fizetésjavítása tárgyában interpellálni fognak.

Az ujonclétszám.

Illyés Bálint az önálló magyar hadsereg felállítását követeli, annak a nemzet mindent megadna. Deák Ferenc törvényében benne van az önálló hadsereg felállításának jogosultsága. De ezzel nem törődnek a kormányok. A két államfél közül mindig Ausztria az ur és Magyarország a szolga. Tiltakozik az ellen, hogy a nagyhatalmi állással okolják meg a nép terheinek emelését. Nincs szükségünk a nagyhatalmi állásra, a melyet csak a katonai szugremácia étet és táplál. Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint az 1848. XXI. t.-c. értelmében a nemzet színeinek és jelvényeinek érvényt szerezzenek katonai téren is. A javaslatokat nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Beöthy Akos: A legvakmerőbb me-renyletnek tartja ezt a követelést, a melyet a hadügyi kormány a magyar kormány asszisztenciájával követel. E követeléssel szemben jogosultnak tartja a legélesebb megtorlást, a legerősebb parlamenti fegyverkezést, az obstrukciót nem zárva ki. Erőszakos kormányval szemben nemcsak jogosult, de kötelesség is obstruálni, de joga van reá, a mikor ilyen javaslatokkal állanak elő, mint a jelenlegi is. A hadügyi kormányzat a szentháromság nevében követeli az ujoncemelést. A fia a honvédelmi miniszter, a atya a miniszterelnök és a szentlélek a pénzügyminiszter. (Derűtség.)

Ezek a meg-megújuló katonai követelések a molitoriznai túltengését jelentik és az egész csak katonásdíjáték. Ez a követelés nem tiszta munka. Ismeri ezt a multból, Elsorolja, hogy 1886-ban a népfölkelők törvény tárgyalásával, majd később a póttartalékosok behívásáról szóló törvényről megmondta, hogy a lét-

számemelés olyan diszkrecionális hatalmat biztosít a hadügyi kormányzatnak, a melynek erejénél fogva soha sem lehet tudni, mennyi a békelétszám, mennyi a hadilétszám és általában, hogy mekkora a hadsereg! Sokszor tett 6 eziránt kérdést a delegációban, de sohasem kapott rá határozott választ. (Zaj a szélbalon.)

Thaly: Minek ment be a delegációba?

Beöthy: Épen az a hiba, hogy önk be nem mennek a delegációba. Mert ezzel csak a hadügyi kormány malmára hajtják a vizet. Az ellenőrzés miatt kell bemenniök!

Felkiáltások a szélbalon: Elegen vannak benn.

Rakovszky István: Kevesen vagyunk ez a baj!

Beöthy: Az a meggyőződése, hogy a létszámemelést sem a nemzetközi okok sem a hadügyi kormány felelőssége nem követeli. (Helyeslés balról.)

Mindig a nagyhatalmi állással jönnek elő. Ezt a nagyhatalmi állást még soha senki sem definiálta. Három szempont jöhet tekintetbe. A monarchia imponálása elsőbb. De nem a hadseregek imponálnak, hanem valamilyen állami jóléte, gazdasági ereje, mint ezt. Észak-amerika bizonyítja, a melynek hadserege alig van. A második volna a hódítás. Ezt hivatalosan megeafolták. Maradna még a defenzív politika, de azért az ujoncemelésre szükség nincs. Deák Ferenc is tiltakozott az ellen, hogy a nagyhatalmi állás miatt szaporítsák a hadsereget és költségeit. Semmi egyéb szükség tehát nincs, mint az uralkodóház családi politikáját táplálni. (Tetszés az ellenzéken.) Hosszabban fejtegeti, miként esett el Ausztria olasz és német tartományaitól és ez csak Ausztriára szerencse. A hármasszövetség sem kívánja a szaporítást mert a kötött szerződést mindenki ismeri és ott sehol sem áll az, hogy a katonaságot szaporítani kell.

Rakovszky: Bülow is ezt mondta, hogy kevesebb katona kell.

Beöthy: Négy kapitulációt szolgált már ki; 4 hadügyminisztert. Ismer tehát egyet mást a benső ügyekből. A hadügyi kormány mindig az orosz mumussal fenyegetőzik. Így emelték fel mindig a hadügyi költségeket az ijesztgetésekkel és a mikor a hadügyi kormány besepert mindent, akkor jön a külügyminiszter rózsával a salonkabátja gomblyukában és kijelenti, sehol sincs baj, békében vagyunk. (Élénk derűtség.)

Igy emelték fel a krakói várat, így csinálták meg a krakói sátoortábot és így szavaztak meg kétféle Mannlicher-fegyvert, mert a delegáció mindig elkábult és fizetett.

A mi pedig a keleti kérdést illeti, az van is, nincs, a hogyan a diplomaták akarják, de ha a Balkán államok miatt nézeteltérés van köztük, akkor nem kellett volna megengedni az orosz-török háborút. Bosznia okkupációját és békén kellett vón hagyni Törökországot a melynek épségét a párisi szerződést biztosította.

A Bãli idényre.

A következő ujdonságok.

Nagy választékban

érkeztek:

Himzett crepe de chine és mousselin-ruhák, továbbá gyöngy-és paillette flitter ruhák.
Gaze, crepe de chine, mousselin minden színben és minden árban.

Bãli ujdonságok választására külön osztály egész nap villamosan van kivilágítva.

Minták vidékre kívánatra készséggel küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA.

Budapest, IV., Bècsi-utca 4. sz.

Több példát hoz fel arra, hogy a hadügyi kormány mindig presszióval szorította ki a költségeket. De ha nagy is a hadügyi kormány felelőssége még nagyobb a törvényhozásé, a melynek a polgárok vagyoni jólétéről kell első sorban gondoskodni. (Előnk tetszés.) Támadó háborútól nem fél, azt kizártnak tartja, mert ma már diszantikus háboru nincs, csak a népek összekülönbözése csinálhat háborút.

Ha ez az eset áll fenn, mondják meg nyíltan és őszintén. Ha nem mondják meg, nem hisz a mumusban. A hivatalos mesékkel le kell végre számolni. A nemzetet egyre kiszivatytyni nem lehet és nem szabad, mert e miatt nem tudunk államisággá fejlődni. A javaslatot nem fogadják el. (Eljenzés balról.)

Szünet után.

Kelemen Béla függetlenségi szól a javaslat ellen.

Kívánja, hogy a magyar ezredek tisztjei a magyar állampolgári esküt letegyék.

Benedek interpellációja.

Benedek János az Ajtay-ügyben interpellált.

Wlassics Gyula miniszter védte Ajtay Gyulát és kijelentette, hogy új hullaházat építhet, mely rendőri felügyelet alatt lesz.

A választ tudomásul vették.

Nessi Pál szerdán interpellál.

Nyilatkozat.

A „Debreczen” című lap 19-ik számában egy álnév alá rejtőzött és egy névtelen egyéniség egyszerre két helyen támadja meg a folyó év első napjaiban kibocsátott „kimutatásomat”, természetesen rossz akarattal és ferdeítésekkel. Később azonban a közlemény írója gondolt merészet és nagyot s hirdeti szóval és írásban, hogy „a bírálatot én, dr. Tóth Mihály mezőrendőr kapitány irtam és fogalmaztam.”

Csodálatos eljárás, a mely eljárás egyszersmind nagyon gyanus s mernék fogadni, hogy a szerzői jognak ily módú reklamározásában valami lappang.

Dr. Tóth Mihály ur háta megett valakit látok, a ki egyszerű, magyaros, szókimondó természetét felhasználva, beugratja.

Szeretném az eredeti kéziratot megtekinteni s egyre tizez mernék tenni, hogy fogalmazványában idegen kézírás is lehetne felfedezni.

Na de leike rajta, én még azt is elhiszem, hogy a szóban levő közleményt, bírálatot, egyedül Dr. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány ur írta.

A szóban levő bírálatban, Dr. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány ur, hamarosan el is mondja, hogy ő, és a volt kerületi rendőrkapitányságok mit végeztek — számot ad sáfarkodásáról.

Igen szép dolog! Nólám, milyen haszna volt az én kimutatásom megjelenésének! a nélkül nem tudná a közönség, hogy tulajdonképpen mit is csináltak a rendőrségen.

A szóban levő két közlemény egyike elmondja, hogy a rendőri kihágási ügyek elbírálása csak *mellékes, ráadás* a rendőri hivatalnál végzett hivatalos teendőknek.

Bizony ez szomorú hang, a mikor egy rendőri tisztviselő nyilvánosan ilyet

mer mondani. Az ilyen beszédből az tűnik ki, hogy az illető nincs tisztában azzal, hogy tulajdonképpen mi a valódi hivatása és legfőbb teendője a rendőrségnek.

Vallja be Ön uram, hogy Önnel nincs nagyobb ráadás a rendőrségnél. A beösmérés soha sem késő.

Hogy sok büntetés pénz lett kiszabva és beszedve, az az állítása azt mutatja — és nem azt, a hogy Ön elferdíti — hogy hivatalom a törvény és szabály rendeletek által hatás körébe utalt ügyeket becsületesen és lelkiismeretesen végezte el, de mutatja azt is, hogy a kiszabott bírság pénzek nem csak beszedve, hanem — és ezt minden vonatkozás nélkül említem — illetékes helyre is el lettek juttatva.

Ez pedig igen lényeges dolog!

E helyütt még csak azt említem fel, hogy a kihágási pénzekből soha sem lehet eleget beszedni, mert hiszen ezen pénzek a társadalom legszegényebb, sok nélkülözések között szenvedő embertársaink között lesznek kiosztva a nemes város hatósága által: tehát ne irigyelje Ön csupa irántam való, indokolatlan gyűlölségből, azon szerencsétlen ember-társaimtól azt a nehány fillért.

Lássá ifju barátom, kár volt ezen pénzekkel és a ráadással előhozakodni.

Említést tesz dr. Tóth Mihály mezőrendőrkapitány ur fent idézett közleményében a csendőrségről is, a nélkül, hogy tudná miszerint mik azoknak és mik az én hivatalomnak a teendői.

Említi továbbá, hogy ő fogalmazó nélkül, — meg látszik rajta — elvégzi az állategészségügyi teendőket a város 17 mérföld határában: ugyan kérem, nem lenne szives kimutatni, hogy melyek azok a hivatalos teendők, melyeket Ön egyedül, — nem mással — elvégez és hogy hány állategészségügyi kihágást jelentett fel hivatalomhoz: ugyan kérem, próbálja meg csinálni ezen kimutatást! Mert az lehetetlen, hogy három teljes év leforgása alatt állategészségügyi kihágás nem merült fel a 17 mérföld határon.

Hogy Ön igen jól tud testeni, pingálni, továbbá automobilon kocsikázni, velocipédezeni, dióhéj nagyságu szánkán, a város főutcaján passiozni, azt hiszem mert láttam, de ezenfelül nem látom a hivatalos teendők végzését, már pedig jelen esetben erről van szó és nem a magán passiókról.

Beszéli továbbá, hogy B. S. nevű szociális felebarátunk a városból kitiltva lett és hogy ezen kitiltást a magas belügyi kormány összetörte: azt azonban, hogy ezen említett egyént kebelbarátja, tekintetes dr. Boldizsár Kálmán 2-ik kerületi rendőrkapitány ur hivatala tiltotta ki a városból s hogy ezen hivatal intézkedését törte össze a magas belügyi kormány, arról bölesen hallgat.

Lássá kérem, itt is a fejére hullott vissza a ferdeítés.

Ami pedig azon bizonyos képviselő választási ügyet illeti, azt Ön és Önnel együtt a város közönsége is igen jól tudja, hogy azon bizonyos este a rendőrség tagjai közül kik váltak kámforrá.

Hogy azon este csak 8 óra táján avatkoztam a felmerült utcai rendzavarásba, annak okát Ön, mint rendőrkapitány, igen jól tudja: egyébiránt azon időtől fogva, a mikor a kizárólagos intézkedés joga felsőbb helyről részemre átadva lett, minden további hecnek, erőszakoskodásnak vége lett s ha nem is

összetörve, de megütve szenvedtem át egy pár éjszakát. Az igazat megvallva szerettem volna azon ütlegeket Önnel megosztani, melyeket én és egy másik kollegám kaptunk, úgy de Önt nagyító üveggel sem lehetett azon éjszakán a város utcáin felfedezni.

Az állítólagos hurkolás idejében szintén majd minden este és éjszaka ott voltam, hova a kötelesség parancsolt. — Nem húzódoztam és nem húzódozom semmiféle hivatalos kötelesség teljesítése alól, még akkor sem, ha az veszélylyel jár, a mit Ön és a város közönségének nagy része igen jól tud. Hogy a névtelen levelek íróját Ön nem tudja, ez azt bizonyítja, hogy a rendőri dologgal nem törődik.

A mi pedig a kódobálás históriáját illeti, az tisztelt ur a volt 3-ik kerületi rendőrkapitányság hivatalos helyisége ellen volt intézve, a mikor a büntügyi osztály, tehát jelenlegi hivatalom még nem létezett. Egyébiránt épp Öntől hallottam hogy a kódobálási ügyet azon időben ön is vezette, persze eredménytelenül (saját szava.)

Volt ugyan még egy kódobálási eset az elmúlt év folyamán, úgy de ez hivatalom által egy suszter inas személyében kipuhatolva lett.

Lássá tisztelt Uram ezt is kár volt előhozni, itt is az ön fejére hullt a kódobálás.

Hogy a két kerületi rendőrkapitányságot s az ön hivatalát s a többieket megfosztottam minden városi területtől, az igaz. Oka ennek, — a mint egyébként önnek is kellene tudnia, de hát akkor hol marad a csavarás — hogy az ön és az általa lesajnált, azonban általam igen tisztelt hivatalos egyének büntügyi és kihágási eseteket nem végeznek. Már pedig én csak az ezen rezortban működő egyének között voltam bátor felosztani a várost és határát.

Fent említett közleménye utolsó részében elősorolja hivatalának és a két kerületi kapitányságnak hivatalos teendőit. Ezen statisztikai adatok ellen semmi kifogásom, észrevételem nincs.

A mi igaz, az igaz.

A mi pedig a múlt és jelen közbiztonsági állapotára való hivatkozását illeti arra nevez csak azon megjegyzésem van, hogy azt csak azok lehetnek illetékesek megbírálni a kik nincsenek elfoglalva, mint ön. Egyébiránt vegyen magának egy kis fáradságot, — ha ugyan drága ideje engedi — olvasson el egy pár jogi lapot s a statisztikai hivatal kimutatásait, s abból megláthatja, hogy milyen messzire hajította el a sulykot. Lássá barátom ezzel is kár volt előhozakodni.

Közleménye ezen kikezdésében a régi rendszert dicsőíti, azzal indokolván ezen bemondását, hogy sokkal többen voltak, stb. Fentebbi soraiban már meg azt hirdeti, hogy a külsőségen a közbiztonsági állapotok javultak. Gondolom, ezt a csendőrség kedvéért teszi a kis kedves. E helyütt csupán azt jegyzem meg, hogy nézetem szerint nem az a fő egyik vagy másik hivatalban, hogy sokan vannak-e, de az, hogy az illető hivatalnokokban van-e szorgalom, tiszta kezűség és lelki ösmeretességgel párosult humanus eljárás és szakösmeret tehát nem a számarány, hanem az egyéniség a határozó, no de meg az igazat megvallva, a vezetés is. Külömben az ön egész írásából, viselkedéséből, irántami gyűlölködéséből az tűnik ki, hogy nekem tulajdonítja azt.

FERENCZ JÓZSEFKESERÜVIZ

az egyedüli elismert keletemetes izü természetes hashajtó szer.

hogy a kihágási ügyekben való bíraskodástól megfosztatott. Egyébiránt a mikor ezen joga meg volt, akkor meg a községi bíraskodással foglalkozott. Soha sem lehet önnök kedvét találni.

Zárószavában a nagy közönségre hivatkozik. Igaz, hogy én meg sem közelíthetem az ön nagy népszerűségét, mely egész a bálványozásig megy, de azért legyen szabad nekem is a nagy közönség ítéletére apellálni, a mely ezer és ezer szemmel látja és figyelni az emberek cselekedeteit és így igen jól tudja azt, hogy egyik vagy másik városi hivatalnok mennyit és hogyan dolgozik.

Végül azon megjegyzéssel zárom be soraimat, miszerint Onnek, mint rendőrtisztviselőnek és békebírónak tudnia kellene azon legegység jogi elvet, hogy egy bíró azon egyénnel szemben, kivel ellenséges viszonyban áll, igazságos ítéletet nem hozhat és így velem szembeni ítélkezése semmi tekintetben jogosultnak nem mondható, mert minden hivatalos állásban levő egyénnek egy nálla sokkal idősebb, rangban is felette álló kollegájával szemben több udvariasságot, kell gyakorolnia,

Nem jó tanácsot ad az irigység, a harag, a gyűlölködés, mert méltóztassék elhinni, hogy addig-addig fujja magát, míg egyszer csak úgy jár, mint a mesebeli béka.

Debrecen, 1903. január 31.

Végh Gyula,

fő kapitány helyettes
a büntügyi osztály főnöke

EGYHÁZ és ISKOLA.

A protestáns lelkészek korpótléka. Az 1848 XX. t. c. végrehajtása tárgyában január 22-én Budapesten nagy értekezletet tartottak az ev. ref. és ágost. hitv. ev. egyházak püspökei, főgondnokai és vezérifiai. A gyűlésen élénk megbeszélés tárgyát képezte, a prot. lelkészek korpótlékának életbeléptetése. A tervezet részletes előkészítésére albizottságot szerveztek, melynek elnöke Széll Kálmán esperes most köriratban kérte fel az egyes espereseket, hogy a fizetési kimutatás alapján táblázatos kimutatást készítsenek minden egyes lelkész korpótlékára vonatkozólag kezdettől 5—10, 10—15, 15—20, 20—25 és 25 éven felül levő szolgálati idejére nézve. A fontos, életbevágó reform elé nagy érdeklődéssel néznek egyházi körökben.

Egyháztársadalmi összejövetelek. A debreceni református theologia akadémia ifjuságának Hittanszaki Önképző Társulata 1903. Február hó 1-én vasárnap d. u. 2. órákor a városban négy helyen, u. m. a Kossuth-utcai és ispotály templomban, a csapó-kerti imaházban és a Lada-féle mester-utcai iskolában egyháztársadalmi összejövetelt rendez, melyre a nagyközönséget szíves szeretettel hívja meg az önképző társulat. Műsor: A Kossuth-utcai templomban: Megnyitó imádságot mond: Ujlaky Miklós, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Szeremley Gyula, hittanhallgató. Szaválni fog: Tóth Sándor, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Kun Szabó Gyula, hittanhallgató. Az ispotály templomban: Megnyitó imádságot mond: Kónya Gábor, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Koppányi Gyula, hittanhallgató. Szaválni fog: Bakesy Gyula, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Pataky László, hittanhallgató. A csapó-kerti imaházban: Megnyitó imádságot mond: Korponay János, hittanhallgató.

Bibliát magyaráz: Németh Vince, hittanhallgató. Szaválni fog: Peley József, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Elek Sándor, hittanhallgató. A Lada-féle Mester-utca iskolában: Megnyitó imádságot mond: Papp László, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Harsányi Pál, esküdtfelügyelő. Szaválni fog: Radics István, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Baróthy István, hittanhallgató. Minden összejövetel énekkel kezdődik és végződik.

H I R E K.

Napló.

- Iparmúzeum*, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e. 9—12-ig.
- Febr. 1. Az iparos kör bálja. Arany Bika.
- Febr. 4. A szintársulat jelmezes estéje. Angol-Királynő.
- Febr. 5. A megyei közigazgatási bizottság ülése, a vármegyeháza nagytermében d. e. 10 órákor.
- Febr. 5. A keresk. és iparkamara közgyűlése.
- Febr. A6. műpártoló egyesület választmányi ülése.
- Febr. 7. A Csokonai-kör felolvasó ülése. Városháza,
- Febr. 7. A vörös kereszt egyesület bálja. Arany-Bika.
- Febr. 9. A városi közigazgatási bizottságülése, a városháza nagytermében d. u. 3 órákor
- Feb 14. A műpártoló egyesület művészestéje. Arany Bika.
- Feb. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany, Bika,
- Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika,
- Febr. 22. Ipartestület közgyűlése.
- Febr. 22. Evang. filléregylet tea-estéje.
- Febr. 28. A kölcsönös segélyző egyesület közgyűlése d. e. 10 órákor (Városháza nagyterme.)

Rákóczi napja Debrecenben.

Hazafias ünnep május 22-én. — febr. 1.

Ez év május havában, a legszebb tavaszi hónap 22-én lesz 200 éves évfordulója annak, hogy felviradt a magyar Szabadság, a szabad eszmék első hajnala s hogy Rákóczi kurucui kibontották a *Pro libertato* felírásu lobogókat.

E napot a Rákócziak ősi fészkeben, a kurucok fővárosában *Kassán* a nagy naphoz méltó módon fogják megünnepelni fényes történelmi kiállítással, melyben a kuruc-korszak emléktárgyai; ereklyéi lesznek bemutatva, de bizonyára megünnepeli azt az ország minden magyar lakta vidéke.

Debrecenben a főiskola hazafias ifjusága kezdeményezte az ünnepet, de a kezdeményezés visszhangra talált az előkelő társadalomban is s az előjelekből ítélve a nevezetes évfordulót egész Debrecen megfogja ünnepelni.

Nagy Sándor a főiskolai joghallgatók irodalmi egyesületének elnöke indította meg a mozgalmat, hogy a fiatalság ünnepet ülhessen ezen a napon s az ünnepély tárgyában levelet irt a kuruc-korszak legnagyobb ismerőjének a kiváló történetirónak *Thaly Kálmánnak* és a

kuruc-dalok szerzőjének *Endrődy Sándornak*.

Thaly Kálmán már válaszolt a levélre s az eredetileg március 20—15-ike közti határidő helyett a május hónap 22-ik napját ajánlja, a mikorra mint alábbi leveléből kitűnik Debrecenbe jön, választói közé.

Megmozdult azonban az első hírre Debrecen előkelő társadalmá is, hogy nagyobb szabásu ünnepet rendezzen e napon.

Több törvényhatósági bizottsági tag javaslatot tesz a városi tanácsnak az ünnepély tárgyában, melynek legfőbb pontja egy városi diszközgyűlés tartása lenne.

A javaslat felett közelebb hoznak határozatot. Bizonyosra vehető, hogy az ünnepély rendezéséből kiveszi az őt megillető részt Debrecen minden hazafiasan érző polgára.

Thaly Kálmánnak Debrecenbe írott level a következőleg szól:

Budapest, 1903. jan. 30.

Tisztelt Irodalmi Kör!

Kedves ifju Barátaim!

Áldja meg Önöket a szegény bujdosó kurocok Gondviselő édes Atyja, a magyarok jó Istene, hogy nemzetünk legnemesebb történelmi alakja, a dicsőséges II. Rákóczi Ferenc fejedelem szent emléke iránt oly fenkölt lelkesedéssel viseltetnek és szabadságharcának 200. éves évfordulóját oly magasztos módon megünnepelni készülnek, szívből megköszönöm azt is, hogy rólam, a nagy vezérlő-fejedelem szerény historiographusáról oly megtisztelő szeretettel emlékeznek meg és engem ünnepélyekre emlékbeszéd tartására meghívják. Ha vállaimról 10—15 esztendődt lerázhatnék, örömmel sietnék is március első napjaira tervezett ünnepélyekre leutazni. Azonban Önök Uraim feledik, hogy én 65 éves, törődött, a gyakori betegségekől és sok szellemi munkától megtört sőt épen jelenleg is lázbeteg ember vagyok, a kinek a téli utazás kész veszedelem, e jelen állapotomban meg teljes lehetetlenség. Hasznomat ezen beteges és értelen, rekedt mivoltomban ugy sem vehetnék, még ha kimerülten megérkezném is oda. Tisztelt ifju Barátaim, én a dicsőséges Rákóczi s az ezt megelőzőit Thököly-korról több mint 30 kötet tudományos művet irtam és adtam ki és 300-nál több kisebb tanulmányt tettem közzé 40 év óta. Néhai Főlséges Uram Fejedelmem szent emlékének ezzel — azt hiszem — *elegget szolgáltam*. Most pedig, a 200-os évfordulón, hogy ily öreg és beteges voltomban még emlékbeszédeket irjak és tartsak szerteszét az országban (mint azt tőlem máris számos helyről kívánják) bizony-bizony *érintőlem lehetetlen*. Az ezt a választ voltam kénytelen adni tegnap a kassai ifjuságnak és ma a budapest-lipótvárosi kaszinónak, mint most ime, Önöknek is fájó szívvel kell adnom. Különben is ugy tartom, hogy az ifjusági körök ilyenmü ünnepélyein *az ifju nemzedék*, szereplésének van inkább helye, mint az ilyen magam fajta régi, öreg írónak. *En már megtettem a magamét*

— kövessék Önök példámat hiven és kitartón, én megmutattam s megtörtem az utat egy emberélet munkásságával.

Még egyet. A Rákóczitól Lengyelországból küldött Pro Libertate lobogókat 1703. május 22-én bontották ki a beregszászi országos vásáron — és elkezdődött a kurucvilág. A valódi 200 éves évforduló nap tehát május 22-ike és ez volna tulajdonkép megünneplendő. Ha Önök ünnepélyeket ekkorra halasztanák: akkor talán megjelenhetnek ott én is még személyesen, ha addig Isten éltet s egészségi állapotom rosszabbra nem fordul. De május előtt én Debrecenbe nem hiszem, hogy leutazhassam.

Rólam való megtisztelő megemlékezéseket hálásan köszönve, — így betegesen is vagyok és maradok Önöknek Tisztelt Uraim lelkes hazafiságukban szívből gyönyörködő hű öreg barátjuk

dr. Thaly Kálmán
orsz. képviselő.

Debreceni séták.

K ö z e l e d i k a t a v a s z .

— febr. 1.

Az időjárás oly szeszélyes és bohó, hogy áprilisben sem járhatja velünk különben a bolondját, mint most.

És ennél fogva némi félelemmel szólok arról, hogy — ha így tart — februárban rügyet bontanak a fák, sőt még talán a barackfa rózsaszín virága is kinyílik. Mert épp úgy megeshetik, hogy holnap után bokáig járunk a hóban és a debreceni háziurak jóvoltából kitörhetjük a nyakunkat a jeges, sikos gyaloguton.

A jelek ma olyanok, hogy megirhatom a jósló mondatot: közeledik a tavasz.

Ezt csak egy ember nem hiszi: a tudományos akadémia elnöke, akiről éppen most olvasom, hogy eszkimó életet akar élni a Balaton jegén még pedig legalább két hétig, hogy tanulmányozza a talajt tudományos alapon.

Debrecenben azonban minden második ember azzal köszönti egymást, hogy közeledik a tavasz, sőt itt van már!

Ez pedig röviden azt jelenti, hogy a debreceniek nem nagyon szeretik a telet.

Azt nem tudom kipécézni, hogy ki örül a közeledő tavasznak legjobban? De bizonyos, hogy sokan örvendnek.

Teszem a színházi cukrász-kisaszszony, aki husz fokos hidegben is ott didergett a fütetlen cukrász-teremben egyedül. Néha valóságos jeges tortává fagyott; mégse mehetett be a nézőtérre melegedni.

Továbbá, ha már a színházban vagyunk, a közönség is örül a tavasznak, mert megszabadul a színházi ruhatár nyomorúságaitól, reméljük: örökre. Aztán ha elkövetkezik virágvasárnapja, sok rossz színésztől is megszabadul Debrecen

Akiket az igazgató, későn kapván meg a várost, csak kényszerűségből hozott ide, jöllehet csak afféle pálcás színészek, azokat bizonyára sietve szélnek ereszti, mihelyt fakad az első ibolya... Oh jövel hát szép tavasz, nyilj ki gyöngyvirág minél előbb!

Talán azok a rut kofás bódék is örülnek a tavasznak, mert végre valahára tüzre kerülnek a piac-utca elékte-lenítől.

Nem is értem, hogy a rendőrség miért türi ezt a piszkot a nagytemplom előtt? Vagy a köztisztaságra senkinek sincs gondja*

Tüske.

A Szabadság legközelebbi száma a kettős ünnep miatt kedden reggel a rendes időben jelenik meg.

* **Istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, Kistemptomban Jánosi Zoltán lelkész, Kossuth-utcai templomban Biró F. s. lelkész. Ispolytemplomban Csighy A. s. lelkész. Városi szegényházban Hajdu Zsigmond. Csapókeri imaházban Kovács János népiskolai felügyelő. — Vasárnap délután 2 órákor a nagytemplomban agendát mond Jánosi Zoltán.

A róm. kath. templomban ma vasárnap délelőtt: 6 órákor misét mond Szabó István. 7 órákor misézik Nyári Ignác. 8 órákor szt. mise a főgimnázium részére. 9 órákor ünnepélyes nagy misét tart dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prép. plébános nagy segédlettel, mely után Szabó István szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor szt. misét mond Molnár K. Rezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolák vesznek részt. Fél 12-kor misézik Pák Emil. Délután fél 3-kor keresztény tanítást tart dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prépost plébános, 3 órákor Litánia, 4-kor Rózsafüzér társulatának hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prép. szt. beszéd és körmenettel.

Hétfőn. gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén délelőtt 6 órákor misét mond Brósztel Lajos. 7 órákor misézik Szabó István. 8 órákor sz. mise a főgimnázium részére. 9 órákor ünnepélyes nagymisést tart dr. Wolaffka Nándor v. püspök, prép. plébános segédlettel, mely után ugyan ő szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor szt. misét mond Molnár K. Rezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda növendékei s az elemi iskolák vesznek részt. Fél 12-kor misézik Nyári Ignác. Délután 3 órákor Litánia, utánna Rózsafüzér.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órákor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

A gör. kath. kápolnában. Reggel 6 órákor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órákor szt. mise, délután fél 3 órákor vespere, utána a rózsafüzér társulat havi ájtatossága, prédikáció.

* **A főispán Budapesten.** Puky Gyula főispán ma reggel Budapestre utazott, a honnan csak a hónap 5-én, csütörtökön fog visszatérni Debrecenbe.

* **A Debreceni Dalegyelet történelmi hangversenye** iránt, mely február 5-én a Bika disztermében tartatik meg, városzerte nagy érdeklődés mutatkozik, sőt, mint a rendezőségtől értesülünk, vidék-

ről is számosan rándulnak városunkba e tanulságos szép estélyre.

Már ezuttal különösebben két számra hívjuk fel a közönség figyelmét, melyek régiségök és szépségök által egyaránt feltűnők. Egyik egy 900 esztendő régi dal, melyet tudunkkal még egy hazai dalárda sem adott elő, a másik egy gyönyörű sirató ének Zrínyi Miklós halálára, mely szépségre nézve méltán vetekszik a Rákóczy nyitánnyal kivált a Rác Kari országos hírű hegedűjén.

E történelmi hangversenyen, eltérőleg az eddigi szokástól — sorszék ülések lesznek; felterítve a két oldali folyosón s a teremben műsor után lesz; a kitűzött 8 és fél órákor pontosan megkezdődik. A rendőrség az eljárást csak helyeselni tudjuk, mert a kik csakugyan élvezni akarják a műsor számait, nem lesznek kitéve sem a szokásos tányér esörömpölésnek, sem a későn jövők által okozott zajjal nem háboríttatnak, mivel a műsor megkezdésekor a terem északi végén levő emelvény mellett két bejáró ajtó el lesz zárva s csak az udvar felőli folyosó hátulsó ajtóhelyén át lehet a terembe bejutni.

A mérsékelt számú ülőhelyekre tekintettel páholyokról is gondoskodott a rendezőség. E páholy jegyek 5 koronáért kaphatók Szent Királyi Tivadar ur diszműaru üzletében és ha marad este a pénztárnál.

Alapító, pártoló és működő tagok a páholy jegyet 2 korona mérsékelt áron válthatják meg. A legfeljebb másfél órát igénybe vevő műsor lejártszája után hajnalig tánc következik a Rác Károly hegedűje mellett.

* **A Csokonai-kör a budapesti Csokonai-ünnepen.** A Csokonai-kör nem akarta elmulasztani, hogy ki ne vegye a maga részét a Budapesten tartott Csokonai-emléknapból. Az elnökség fölkérte Dobiecky Sándor és Benedek János orsz. képviselő urakat, hogy a kör nevében jelenjenek meg a szépirodalmi ünnepen. Meg is jelentek és ott szívük szerint gyönyörködtek a rendkívüli gondval rendezett és fényesen sikerült ünnepben, a mely nemesak Csokonáinak szolgált kegyeleti adóul halála évfordulója alkalmából, hanem hazafias célt is szolgált, mert ápolta a magyar-horvát testvériséget. A műsor több pontját ugyanis a VII. kerületi állami főgimnáziumban tanuló horvát ifjak töltötték be, a kik horvát dalokat is énekeltek, de magyar költeményeket is szavaltak.

* **Gazdasági cselédek kitüntetése.** Ma, vasárnap — adják át az illető városok és járások közigazgatási fejei Tóth János, Tóth Miklós és Szabó István gazdasági munkásoknak a földmivelésügyi miniszter által kiállított díszoklevelet és 100—100 korona jutalmat. A három derék munkás lakóhelyén nyilvános népgyűlést hívtak össze s Szabó István balmazújvárosi lakosnak Orosz Sándor főszolgabíró, Tóth János bősörményi lakosnak Somossy Béla polgármester s Tóth Miklós h-szoboszlói lakosnak Fekete Sándor polgármester fogja beszéd kíséretében átadni a jól megérdemelt kitüntetést és jutalmat.

Anyakönyvi hírek. Az elmúlt héten születtek Debrecenben 41-en, ebből 16 fiú, 25 leány. A hét folyamán elháltak 39-en. A tegnapi napon összesen egy halálesetet jelentettek be: Erdei Gábor szegényházi ápoló halt meg 67 éves korában.

* **Menyasszonyok és vőlegények.** A hét folyamán eljegyzést kötöttek: Pálfi István napszámos Szilágyi Juliánnával, Mancsa István László cipészsegéd Jenet Margittal, Szőke Mihály napszámos Dörgő Eszterrel, Vizi Imre csizmadia mester Megyesi Erzsébettel, Kovács András földmives Sári Zsófiával, Tóth István földmives Takács Eszterrel, Tóbiás József máv. felvigyázó gyakornok Szemere Izabellával, Tóth János földmives Tóth Zsuzsánnával, Nagy András kisbirtokos Vilmányi Erzsébettel, Erdős János napszámos Kiss Eszterrel, Weissenberg Hugó Hermann terménykereskedő Spitzer Malvinnal, Kátai János napszámos Földi Agnes öz. Csonka Jánosnéval, Kaszás Sándorné bérlő Gerőc Sára öz. Tóth Istvánnéval, Aszalós Sándor kisbirtokos Csapó Juliánnával és Kőrösi László Pongor Lidia öz. Papp Sándornéval.

* **Házasságkötések.** A múlt héten házasságot kötöttek: Hatvani István ev. ref. kisbirtokos Hatvani Eszterrel, Nőth Antal róm. kath. zenetanító Privalszky Máriával, Papp Imre gör. kath. szobafestősegéd Vágó Ilonával, Deák János ev. ref. bérlő Nagy Sárával, Szálkai Imre ev. ref. napszámos Radics Máriával, Varga Károly ev. ref. máv. munkás Danihel Máriával, Asztalnok Mihály ev. ref. kőművessegéd Kaneza Erzsébettel, Tóth András ev. ref. kisbirtokos Deák Juliánnával, Nagy Sándor ev. ref. közvágóhídi szolga Juhász Zsuzsánnával, Mező Lajos róm. kath. hintós Kocsis Fekete Évával, Lakatos József róm. kath. napszámos Orbán Zsuzsánnával, Simon Bálint ev. ref. napszámos Pinczés Juliánnával, Balogh Ferenc ev. ref. bolti szolga Horváth Teréziával, Rácz István ev. ref. asztalossegéd Kaszás Zsuzsánnával, Horváth Mihály ev. ref. István gőzm. munkás Gyarmati Juliánna öz. Faragó Andrásnéval, Czakó Ferenc róm. kath. kisbirtokos Csibi Juliánnával, Szőlősi János vagongyári munkás Csizmadia Erzsébet öz. Kovács Istvánnéval, Schick Mihály róm. kath. állami havasmester Köbl Ilonával és Nagy Mihály ev. ref. kisbirtokos Szücs Erzsébettel.

* **Biró Lajos beteg.** A magyar tudományos világ s kivált Debrecennek egész művelt társadalma nagy részvéttel értesült, hogy *Biró Lajos* beteg. A nagy tudós és lelkes természetbúvár éveket töltött idegen országok gyilkos éghajlata alatt és szervezete szívósan dacolt a klíma minden veszedelmével. S most, hogy hazatért, hogy alig néhány pihenő hónapot töltött itthon, súlyos baj fenyegeti, a melytől Afrikában, Egyiptom balzsamos levegőjében keres szabadulást. A Csokonai körnek s így a debreceni közönségnek le kell mondani arról a tanulmányáról és gyönyörűségről, melyet *Biró Lajos* felolvasója nyújtott volna, de a mi késik, nem mulik.

* **Felhívás.** Tisztelettel felhívom dal-egyletünk működő tagjait, hogy Hétfőn febr. 2-án este 8 órakor, a szokott helyen, teljes számban és pontosan megjelenni sziveskedjenek. Debr. 1903. febr. 1. Csurka István d. e. titkár.

* **Panasz a bérkocsisok ellen.** Több oldalról érkezett panasz a rendőrséghez, hogy a bérkocsisok a hajtásban teljesen járatlan egyéneket alkalmaznak, a kik-

nek hajtási engedélyük a hatóság részéről nincs is. Miután pedig ez ellenkezik a szabályrendeletek intézkedéseivel, a rendőrfőkapitányság szigorú vizsgálatot tartott ebben az irányban s több bérkocsis tulajdonost megbüntettet.

* **Az ellűnt szénkereskedő.** Megirtuk a múltkor, hogy a predeali rendőrhatalóság egy kivándorolni szándékozó magyart tartóztatott le, aki Friedmannak mondta magát. Az illetőben a predeali rendőrség Friedmann József volt debreceni szénkereskedőt gyanította s épen ezért bekérte a debreceni rendőrségtől személyleírását. A rendőrfőkapitányság el is küldte a személyleírását, a mely azonban nem illett rá a tartóztatott Friedmannra. A további vizsgálat, mint tegnap értesítette a debreceni rendőrséget a predeali hatóság, — megállapította, hogy az illető Friedmann Sándor budapesti ügynök, akinek lelkét büncselekmény nem terheli. Így tehát utjára eresztették.

* **Tolvaj cselédleány.** Szilágyi Ferenc Hajnal utca 21. szám alatti lakos jelentette tegnap a rendőrségen, hogy a kamaráját kirabolták. Elhordták a legutóbbi dísznőölés után beraktározott drága szép sonkákat, kolbász és hurkaféléket stb. A rendőrség a nyomozást megindítván kiderítette, hogy a tolvaj Papp Eszter kabai illetőséjű cselédleány volt, aki be is vallotta tettét. Az ügyet áttették a kir. ügyészséghez.

* **A Karikás élclap szerkesztősége.** és kiadóhivatala Szent-Anna utca 5 szám alá (bolthelyiség) helyeztetett át.

x **Kisérletek. Eredmények.** A meghűlésből eredő csúsz és köszvényes fájdalmak legkínzóbb megbetegedésnek nevezhetők már azért is, mert olykor egész évtizedekig tartó különféle gyógyítási kísérletek, sőt hirneves gyógyfürdők használata is eredménytelen marad.

Ezért mindenkinek fontos tudni, hogy létezik egy szer, melyről minden kétséget kizárólag be van igazolva, hogy még oly betegek igen súlyos baját is meggyógyítja, kik 10-15 év óta teljesen eredménytelenül keresték a gyógyulást, sőt enyhülést sem tudtak találni. — E szer a hirneves Zoltán Béla csúsz kenőcs, a melyről ugy a bel — mint a külföldi kórházakban tett kísérletek alapján igen előkelő orvos-tanárok valamint sok ezer gyógyult elismerő irata bizonyítja, hogy e szer hatásban felülmulhatatlan, üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest, Szabadságtér.

x **A korona takarékos és hitelszövetkezet.** 1903. ik évi január hó 1-én megnyitotta a 3 ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piac-u. 6. szám alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után *heten ként 1 korona fizetendő.* A intézet előnyei: *törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek,* kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoskosságot, továbbá minden törzsbetét után *200—260 korona kölcsön kapható.* Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetést nem kívánja hanem az a heti betétekkel törlesztődik, egy a szövetkezet kölcsönei a könnyű visszafizetési módokat által különösen előnyösek kereskedőnek, iparosoknak mezőgazdáknak és hivatalnoknak egyaránt. *A kölcsönök kezesség mellett betáblázására és biztosítékul elfogadható értékekre adatk.*

A két év társulatba beiratkozott 1529

tag heti 4948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 463721 korona. A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.

x **A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”.** (Piac-utca 83. sz. a.), mely ez idén is 6% osztalékot ad tagjainak, — ez uton értesíti a t. közönséget, hogy a most alakult VII. évtársulatba tagok még mindig *mulasztási illeték nélkül léphetnek be.* Kölcsönöket a f. VII. évtársulatra is folyósít.

KÖZIGAZGATÁS.

x **Tanácsülés.** Hétfőn délelőtt tanácsülés lesz a városházán, a melyen folyó ügyek nyernek tanácseli elintézték. Tekintettel arra a körülményre, hogy Kovács József polgármester nem lesz itthon, a tanácsülésen Vecsey Imre főjegyző polgármesterhelyettes fog elnökölni.

x **Megyei és városi közigazgatás.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága e hónap 5-én, Debrecen város közigazgatási bizottsága pedig e hónap 9-én tartja rendes havi ülését. A közigazgatási bizottsági üléseken az egyes szakelődők terjesztik elő az elmúlt január hónap közigazgatási életére vonatkozó jelentéseiket. Az üléseken Puky Gyula főispán fog elnökölni.

x **Hivatalos eskütétel.** Tegnap délután Puky Gyula főispán elnöklete alatt hitelesítő közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették. Ezen a közgyűlésen tették le az újonnan kinevezett városi tiszteletbeli tisztviselők a hivatalos esküt.

x **Rosz szénavásár.** Tegnap délután árverést tartott Debrecen városa a Gutton, a hol a város szénakészletét becsájították eladásra. Az árverés azonban gyenge eredménnyel járt. A kikiáltási becsárt csak 15 boglya szénánál adták meg s 40 boglya széna a város nyakán maradt addig míg jobb ára lesz a szénának. Az árverésen a városi tanács részéről *Király Gyula* gazdasági tanácsos volt jelen.

x **Városi műjégszállítás.** A városi műjégszállításra beadandó ajánlatok határideje a tegnapi napon lejárt. Összesen két ajánlatot adtak be a műjégszállításra. Az egyik ajánlat Szentessy János és társáé, a másikat pedig a debreceni ipartestület hitelszövetkezet nyújtotta be. Az ajánlatokat ma délelőtt fogják felbontani a városházán.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Febr. 2. hétfőn: *Lotti ezredesei,* énekes bohózat. **A.**

Febr. 3. kedden: *A velencei Kalmár,* színmű. **B.**

Febr. 4. szerdán: *Kapitány kisasszony,* daljáték. **C.**

Febr. 5. csütörtökön: *Kapitány kisasszony,* daljáték. **A.**

Febr. 6. pénteken: *Loute,* bohózat. Előszőr. **B.**

Febr. 7. szombaton: *Loute,* bohózat. **C.**

Febr. 8. vasárnap: d. u. *A kis szőkevény,* daljáték, este *Loute,* bohózat.

— (*Endre és Johanna.*) *Rákosi* Jenő történelmi szomorujátékában ma este a főbb szerepeket Jeszenszky, Halmel Aranka, Menszáros Margit, Klenovics, Palágyi és Krémer játsszák.

— **(Farsangi műsor.)** Ezen a héten, a keddi estét kivéve, amikor Shakspeare Velencei kalmár-ja kerül színre, a színház teljesen a farsangolásnak szenteli műsorát. Csupa bohózat és könnyebb fajtájú daljáték tölti be az estéket. Vasárnap meg éppen kettő is jut belőle: délután is, este is. Pénteken, szombaton és vasárnap egyébként a főváros vigaszínházi izlésének hoz ismét áldozatot Debrecen.

EGYLET.

A Kossuth-utczai kölcsönös segélyző egyesület e hónap 28-án tartja rendes évi közgyűlését a városháza nagytermében. A közgyűlésre a meghívókat a napokban bocsátják ki.

TAVIRATOK.

Megcáfolt híresztelés.

Bécs, január 31. (Saját tudósítónk távirata.) A legutóbbi bécsi városi bál szenczióját az a hír képezte, hogy **Ferenc Ferdinánd** trónörökös **Gregorig** városi tanácsos előtt nem kedvezően nyilatkozott a magyarokról. Ezt a hírlést most a legilletékesebb helyen megcáfolták. A feltétlenül hiteles nyilatkozat szerint **Ferenc Ferdinánd** igaz, hogy megszólítással tüntette ki **Gregorig**ot, a ki egyébként egy fehérmű gyártulajdonosa s azt kérdezte tőle, hogy hogy megy az ület. — Jól — felelt **Gregorig** s a nélkül, hogy erre biztatást kapott volna, politikai térre akarta átvinni a beszédet és a Dunaszabályozásról kezdett beszélni. A kir. herceg azonban a tapintatlan magaviseletet látva, szó nélkül bölintott fejével s faképnél hagyta **Gregorig**ot, a ki ezt helyeslésnek vette s hívei is helyeslésnek értelmezték, holott ez rendreutasítás volt.

A tisztviselők fizetésjavítása.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónk távirata.) **Lukács László** pénzügyminiszter magánkörben kijelentette, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslatot a jövő héten terjeszti a képviselőház elé. Az ellenzéki pártok közludomás szerint követelni fogják a javaslat soron kívüli tárgyalását.

Kossuth Ferenc a hirlapírásban.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónk távirata.) **Kossuth Ferenc** a mai napon újból belépett az **Egyetértés** szerkesztőségébe. **Kossuth** azzal a kikötéssel lett a lap főmunkatársa, hogy más lapnak nem fog rendszeresen dolgozni, csak az **Egyetértésnek**.

Gabonatözsde.

Budapest, január 31. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, 5—10 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek közül rozs és zab 5 fillérrel olcsóbb. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.49—50.
Rozs áprilisra	6.52—54.
Zab áprilisra	6.10—11.
Tengeri májusra	5.86—87.
Repece augusztusra	11.70—80.

Szerencsétlenül járt érsek.

Róma, január 31. (Saját tudósítónk távirata.) **Neckere Félix** 79 éves érsek

ma itt a Vatikán lépcsőjén lefelé haladva leejtette a szemüvegét. Mikor utána hajolt, lezuhant a lépcsőn s oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy pár perc múlva meghalt.

MULATSÁG.

A jótékony nőegylet mulatsága.

Eleven kalandárium. Tombola. Tánc.

— febr. 1.

Az éjszakát Debrecen előkelő közönsége az Arany Bika disztermében töltötte. Alig maradt el valaki, ott volt a város színe-java, hogy részt vegyen a jótékony nőegylet pompás mulatságában, mely ötletes, színes, változatos volt és minden ízében páratlanul sikerült.

Annyi szép asszonyt és gyönyörű fiatal leányt az ideai farsangon még nem láttunk együtt.

A mulatság **Szávay Gyula** elmés, költői értékű, szípkázó alkalmi játékkal kezdődött, a Debreceni Képes Eleven Kalandáriommal, melyet **Szávay Gyuláné** urasszony kitűnően rendezett. A szöveget dícsérni fölösleges; **Szávay Gyula** mester az ilyesmiben is, egyszerre tud ötleteivel mulattatni s költészetével elandalítani. Hanem a Naptár illusztrációi! Azok igazán enni és csókolni valók voltak. Es cseppet se csodálkozom, hogy minden szerzői jog legázolásával a világ minden vérbeli kiadója szívesen ellopkodta volna ezeket az üde, új, eredeti, szép és becses eleven képeket.

A százesztendősvé jövedőmondó volt az összekötő kapocs a tizenkét eleven hónap közt.

Mindjárt az első jelenés hódított: **Hutiray Palika** Január leánya édes B. u. é. k. kisasszony volt. **Kubay Margit** mint **Mohai Agnes** és **Ehesi Eszti** egyszerre ásványviz ivóvá varázsolt minden férfit. Aztán a két arany hal **Molnár Margit** és **Agnes** keltett feltűnést, majd a márciusi honleány **Bernáth Gizi** dobogtatta meg a szíveket. A két kis fecske **Ludány Maresa** és **Varga Stefi** édesen csicseregtek. Erre besuhant a ragyogó **Május Szabó Margit** aki valóságos lázba hozta a közönséget csengő rímeivel, lágy dalával virágos táncával. A két Vakáció kisasszony: **Beke Erzsike** és **Veszter Malvin** szintén remekelt **Buzavirág** leányzó **Gyémánt Ilonka** aratott ezután sikert, majd ismét **Hutiray Palika** mint **Munka** és **Szabó Margit** mint **Mulatság** árasztott fényt a színpadra. **Kuthy Anna** pajkos, üde **Nyilas Amor** volt, **Kubay Margit** pedig elbűvölő kedves karácsonyi angyal. — Végül valamennyien pompás élőképben cszportosultak a színpadon az urakkal együtt, a kik névszerint **Kemény Emil** (Karneval) **Hollóssy Odön**, **Nagy István**, **Balogh Sándor**, **Bánó Dezső**, **Buzás Autal**, **Sárváry Zoltán**, **Sámy László**, **Csernátóny K.**, **Mikec Károly**, **Dumbrava Livius** **Szekér Ernő** és **Begedy Péter** urak szintén kitettek magukért. Külön dícséret illeti **Pirkler Ernő** urat, aki mint öreg jövedőmondó csupa ötlet és humor volt.

A közönség rendkívül jól mulatott és riadó tapsaival árasztotta el az összes szereplőket, végül tüntetően hívta a szerzőt és a rendező urasszonyt.

Ezután a tombola-játék következett pompás nyereménytárgyakkal.

Majd vacsorához ült a mulató társaság.

A táncra csak 11 óra után került a sor, addig bájos leányok szivart, virágot, pezsgőt, fagyaltot, cukorkát árultak.

Hanem aztán annál tüzeesebben és mohóbban kivette részét a táncból a fiatal-ság. Kivilágos kivraddig szólt a zene, Magyariek remek muzsikája mellett folyt a tánc.

Az előkelőségek sorai közt volt **Puky Gyula** főispán, gróf **Degenfeld József**, **Szűcs Miklós** törvényszéki elnök, **Kölcsey Sándor** itélő táblabíró, **Lestyan Adorján** közjegyző, **Kovács József** polgármester, **Veesey Imre** főjegyző stb.

A mulatságon részt vettek:

Asszonyok: **Veressné Szatmáry Teréz**, **Komlóssy Arthurné**, **Ernszt Vilmosné**, **Gyémánt Samuné**, **Baróthy Béláné**, **Budaházy Odönné**, **Szabó Kálmánné**, **Kölcsey Sándorné**, **Végh Gyuláné**, **Kaszanyitzky Endréné**, **Mayer Emilné**, **Böhmné Mayer Olga**, **Szabó Sándorné**, **Székely Ferencné**, özv. **Buttler Edéné**, **Farkas Bertiné**, **Gajári Istvánné**, **Horváth Józsefné**, **Riesz Lipótné**, **Balogh Gézánné**, **Eritz Ernőné**, **Edinburg Edéné**, **Róth Lipótné**, özv. **Berger Vilmosné**, dr. **Balkányi Miklósné**, **Szávay Gyuláné**, dr. **Szász Adolfné**, **Berger Mórné**, **Rudnyánszky Gyuláné**, **Konez Akosné**, **Kuthy Béláné**, **Balogh Ferencné**, **Kovács Józsefné**, **Abraham Lászlóné**, **Tóby Józsefné**, id. **Kardos Lászlóné**, ifj. **Kardos Lászlóné**, id. **Kaszanyitzky Andorné**, **Kirschmayer Vilmosné**, **Kemény Mórné**, **Tihanyi Józsefné**, gróf **Venkheim Gyuláné**, **Fábián M.** **Lajosné**, özv. **Begedy Péterné**, **Debreceni Lajosné**, **Fisch Lajosné**, **Rickl Gézánné**, **Fürst Odönné**, **Jeney Miklósné**, **Füleky Pálné**, özv. **Jabloneczay Kálmánné**, **Beke Lászlóné**, **Veszter Istvánné**, **Körössy Ferencné**, **Kálmánchehy Mórné**, **Berzöffy Vikécéné**, **Makó Lajosné**, **Szikszay Gyuláné**, **Acs Nagy Ferencné**, **Wolf százasosné**, **Molnár Ferencné**, **Kolbenhayer Kálmánné**, dr. **Szűcs Miklósné**, dr. **Szűcs Gézánné**, **Komlóssy Dezsőné**, **Kiss Gyuláné**, **Vargha Ferencné**, **Bernáth Kálmánné**, **Bulszter Agostonné** leányával, dr. **Tüdös Jánosné**, **Nánássy Miklósné**, **Münch Gusztávné**, **Leszkay Ferencné**, **Hutiray Béláné**, **Udvarhelyi Gézánné**, **Cseri főhadnagyné**.

Leányok: **Szabó Margit**, **Hutiray Palika**, **Szikszay Margit**, **Makó Lili**, **Kubay Margit**, **Molnár Margit**, **Molnár Agnes**, **Kölcsey Anna**, **Bernáth Gizi**, **Ludány Maresa**, **Varga Stefi**, **Beke Erzsike**, **Veszter Malvin**, **Kuthy Anna**, **Gyémánt Ilonka**, **Szilágyi Margit**, **Farkas nővérek**, **Cégely Gizi**, **Nánássy Viola**, **Münch Jolán**, **Acs Nagy Mariska**, **Gyémánt Margit**, **Baróthy Gabi**, **Budaházy Gizi**, **Szabó Kata**, **Bosznay Ilus**, **Székely Viola**, **Horváth Irén**, **Eritz nővérek**, **Edinburg Kornél**, **Roth Erzsé**, **Sáska Gizi**, **Abraham Alice**, **Kemény Irén**, gróf **Venkheim Szűcs** és **Ilona**, **Fábián Margit**, **Begedy Juliska**, **Jeney Margit**, **Bartók Bella**, **Fehér Margitka**, **Jabloneczay Gizi**, **Kálmánchehy Böske**.

Famunkások bálja. A debreceni famunkások és rokonszakmához tartozó munkások tegnap este tartották meg alapító báljukat a „Korona” vendéglő termében. A bál igen jól sikerült és így elég szép összeg folyt be az új egyület javára. — Az első négyest 100 pár táncolta **Kiss Gyula** zenekarának hangjai mellett.

Könyvelő nő kerestetik

egy kisebb iparvállalati Iroda vezetésére. Irásbeli ajánlatot kérek. o o o

Czim: a kiadóhivatalban.

Regénycsarnok.

A VÁTYI HARANGOK.

A Szabadság számára írta: Zoltán Vilmos.

A harmadik, a legkisebb egyre azt esilinglelte:

— Nincs kegyelem! Nincs kegyelem!

Az örvendő nép hálaimája, zengő éneke zugott végig a falun; de a megrémült molnár nem hallotta az öröm hangjait: az ő lelkében a bűn tombolt, az ő szíve mélyen iszonyu viharok süvöltöztek.

A vátyi harangok felszentelésének ünnepén a harangszó az ő fülében a végítélet harsonája volt.

Suttogott a falu népe mindenfelől.

— Nagy beteg az öreg András gazda nem is kél az fel többé.

A ki utoljára látta, mind elijedt tőle.

Hát még ha a harangok bugása közben látták volna összegörnyedését elcsúszását, szemeiben a gyehennatűzet, arcán a verejtéket, lelke háborgását.

De nem látta senki. Hisz az egész falu a templom körül zsidongott.

Pedig a bűnös emberre nézve talán éppen az lett volna a megváltás, ha százával, ezrivel nézik vergődését, vezeklését. Megenyhült volna, ha kinjainak szemlélői vannak.

Igy azonban iszonyatos volt neki a magány.

Egyre azt a szerencsétlen áldozatot látta, annak halálhörgését hallotta.

Behunyta szemét, tenyerét odapasztotta a fülére. Hiába! Csak azt kongtak a harangok mégis: Hárs András! Hárs András! Hárs András! . . . Meggyilkolt! Meggyilkolt! Meggyilkolt! . . . Nincs kegyelem! Nincs kegyelem! Nincs kegyelem!

Hárs András kivánszorgott a házból.

Állott a malomkerék.

De ott a ház tövében zuhant a fodros vizű patak.

Hárs András izzó homlokát néhány perc múlva a patak vize hűsítette.

Hasztalan koresték. Nyoma veszett Hárs Andrásnak . . . A vátyi harangok szava nem kísérte csendes nyugovásra a falu temetőjébe . . .

Vége.

89 v. k. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1954 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Czemmel és Manheim czég részére Dr. Burger Péter debreczeni lakostól 117 kor. fill. tőke, hátraléknak 1901 év mártius hó 5 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 65 kor. 05 fill. perköltség erejéig 1902 évi április hó 17-én bíróilag le és felülfoglalt és 1490 kor. fillére becsült butorokból álló ingóságok 1903 évi február hó 9 én délelőtt 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Piacz-utca 55. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903 évi január hó 24-én.

Oláh Géza,

bírói kiküldött.

61. v. k. szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 3597/2 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Weiszberger Ödön, bécsi lakos részére Mezei Gyula debreczeni lakostól 200 kor. tőke, ennek 1902 évi november hó 31 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 53 kor. 06 fill. perköltség erejéig 1902 évi január hó 2-án bíróilag lefoglalt és 1862 kor. 30 fillére becsült rőtös áruk, szövetek, ruhaárúk, és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1903 évi február hó 17-én délelőtt fél 10 órakor kezdetét veendő és alperes üzletében, Piacz-utczán 42. szám háznál lak. Schöffner czég 242 kor. 21 fill. és 261 kor. 86 fill. valamint S. Heller bécsi czég 123 kor. 50 fill. és végre, Don Walter és Söhne czég 195 kor. 37. fill. tőke követelese járulékal kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1903 évi január hó 27-én.

Török Péter.

bírói kiküldött.

Meghívó.

Az Alföldi takarékpénztár

Debreczenben részv. társaság kebelében működő

Hitelrésztes-Csoport

1903. évi február hó 8-án délelőtt 11 órakor

az intézet helyiségében tartja

IV. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghívotnak.

Tanákosztási sorrend:

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő bizottsági jelentések.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. Működési és tisztelet díjak megállapítása.
4. Két választmányi tag választása.
5. Két felügyelő bizottsági tag választása.

A Hitelrésztes-Csoport állása:

	Hitel állomány:	Tárca váltóállomány:	Biztosítási alap:	Tartalék alap:
1899. évben.	K. 145.200.—	K. 46.798'63.	K. 7360.—	K. 1550.—
1900.	K. 246.100.—	K. 166.699'83.	K. 13480.—	K. 4115.—
1901.	K. 291.700.—	K. 214.561'61.	K. 18055.—	K. 5284.—
1902.	K. 349.700.—	K. 276.780'58.	K. 23515'84.	K. 6302'46

Szántó Győző.

a Hitelrésztes Csoport elnöke.

Gépirásban.

(Remington) és gyorsíratban jártas kisasszonyt, vagy kereskedelmit végzett fiatal embert keresünk.

Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben.

Házmester.

Sándor Mihály H-Szoboszlói lakos törvényes nejével mint gyermektelenek, ajánlják magukat házmesternek vagy más eféle szolgálatra.

— Lakásuk H-Szoboszló 230 sz. alatt.

31 v. k. szám.
1903

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 2682/41902. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Egri egyházmegyei alapítvány részére Koncz Akos debreczeni lakostól 433 kor. 60 fill. tőke, ennek 1896. évi május hó 18 napjától számítandó 7% kamatai és eddig összesen 95 kor. 84 fill. perköltség erejéig 1902. évi október hó 28-án bíróilag felülfoglalt és 2739 kor. becsült butorok és egyéb ingóságok 1903. évi február hó 10-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Arany János-utca 28 sz. alatt alperes lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi január hó 14-én.

Oláh Géza

bírói kiküldött.

PÜRGO

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb

REPARATOR

— 1 üveg 2 korona. —

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény, 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.

Elismert megbíthatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

PÜRGO

Órák, ékszeresek RÉSZLETFIZETÉSRE

és egyéb szabott árukra

SERÉNYI

Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
Főhadak: 14. 75-ig az 21. sz.
Központ: 10. 1. em.

Remek és olcsó fényképek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermékben
BUDAPEST, VII. KER., KEREPESI-UT 20. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagyítások!!!

Hótel **PÁRIS** szálloda

Szállodás: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.

100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörszalonok a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

Megjelent az új X-es számú

YOST

ESZMÉNYI TÜKÉLETESSEGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A "YOST" IRÓGÉP RÉSZÉNYTÁRSASÁGtól

Budapest, NEW-YORK palota.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.

A légzőrendszer bántás gyógymód: asztma, szív-, gyomor-, lép- és májbetegségek, elmozdított állományok.

A gyógyászat megalapítója:

Dr. KOVÁCS J. főorvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 10. I. EM.

Hirdetéseket, reklámokat szakszereiben, pontosan és legelőszöbben közzétesz az összes bel- és külföldi lapokban, valamint naplókban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő

PLATSCHÉK VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfájás, gyomorbetegségek ellen csodálatos a

RADITZ-féle GYOMOR-ELIXIR.

1 és 2 literes. Főstán 6 üveg bérmentve.

RADITZ J. "Fehér kereszt" gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE

Pozsony

ÉS SZANATORIUMA.

(Hegység).

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélvédett, 200 kilométernél több jól ápolt, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb lényelem, az összes betegszobák higiénikusan a legelőszöbben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál!

a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Neustein Fülöp

Cukrozott hashajtó labdacsa

melyek már évek óta jónak bizonyultak és hírreves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Cukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevétnének.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30, egy tekerés, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tekerés bérmentve szállítatik.

kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacseit. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásaink Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP

„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyosztára

WIEN, I., Plankengasse. 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Fülkey Pál, Mihalovits I. Muraközy László. Dr. R. Reichnek V. Emil, Tóth Béla gyógyosztáraiban.

üzlethelyiség kiadó.

Hatvan utca 2. sz. alatti kályha és vasbutor raktáromat főutca 27 sz. (városi bérház volt Mendelovits üzlethelyiség) helyeztem át miáltal fent nevezett üzlethelyiség megüresedve egy vagy, több helyiségre osztva kiadó — igen alkalmas lenne mézsáros, hentes vagy vendéglő helyiségeknek.

Értekezni lehet Tóth Gyula vaskereskedésében.

Kiadó lakás.

Péterfia 1.sz. alatt, az emeleti lakás május 1-re kiadó, u. m. 3 utcai — 3 udvari szoba — konyha, cseléd és előszobával, fűskamara és pincével. — Értekezhetni ugyanott a 4. sz. lakásban földszinten avagy K. Tóth Sámuel esztergályos üzlethelyében Bazártér.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYOSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csak kamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Fülkey Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferenc, Tóth Béla gyógyosztáraiban.

Dr. Lengyel F. féle Nyirfa-balzsam

Már maga az a nedv, mely a nyirfatörzséből, ha abba furást eszközölünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitő szer ismeretes ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírás a szerint kémiai uton balzsamát készítjük akkor lesz csak kitünő hatása — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük a bőrön már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam lesimítja az arcon képződő ráncokat és himóhelyeket és annak fiatalos arczint ad; bőrnek fehérséget, finomságot és üdéséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szepőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-alkákat és mindenféle bőrtisztálanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-szappan

a legenyhébb és legkisebb szappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban, Király-utca 22 szám.

Pénztárosnő

detailkereskedésbe kerestetik felvételre. — Kik már hasonló foglalkozás mellett gyakorlattal bírnak, előnyben részesülnek. — Irásbani ajánlatot „Pénztárosnő” ezim alatt a

„Szabadság” kiadóhivatalába küldendő.

Két 1-ső emeleti s udvari szoba garzon lakásnak és egy bolthelyiség.

azonnal kiadó.

Értekezhetni lapunk kiadóhivatalában.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökerek és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90—100 frt.

Mindenk a legkiválóbb bor és csemegetajókból, fajtáján teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda és visszaz szállítási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett beszállítási hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemétek és magvak.

Ortás tűvel, igen gyorsan fejlődő sövényrovény. Ez az egyedüli magból oly fröccs keletés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, meg az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kuleszal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékoztatás végett szíves kérem, hogy díjazás nélkül ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, mely egy levelező lapon tudatja, mely nemesen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanak városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még szokás is érdekelni áll: kik rendelni semmit sem akarnak mert benne számos oly közlemények foglaltatnak melyek mindenkinek nagyozolajlatot tesznek.

Diócsémétek.

Készítve, őrlési jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tevékenysége majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czím: „Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep.” Nagy-Kágya u. p. Szekelyhid.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Meghívó.

A korona Takarékszövetkezet II. évi Rendes Közgyűlését

1903. évi február hó 15-en d. e. 10 órakor a Kereskedő Társulat disztermében (Piacz-u. 8. sz.) tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az 1902. évi mérleg és zárszámadások előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
5. A kilépő Aczél Géza, Dr. Bakonyi Samu, Dr. Fejér Ferencz, Hauer Bertalan és Keiner Adolf igazgatósági tagok helyének betöltése.

Jegyzet: Az évi mérleg és zárszámadások kinyomata a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében — minden szövetkezeti tag által, — a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 27. §. A közgyűlésen a szövetkezet minden tagja az első öt törzslétét után 1—1, minden további 5 törzslétét után 3 szavazattal bír, de saját törzslétét után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Távollévők csak meghatalmazott szövetkezeti tag, nem teljes koruk és gondnokság alatt állók és jogi személyek pedig törvényes képviselőjük, illetve gondnokuk által gyakorolhatják a jogot, de csak úgy, ha ezek is szövetkezeti tagok.

Egy szövetkezeti tag sem bírhat azonban saját jogán és megbízás útján husznál több szavazattal.

Szavazati, valamint cselekvő és szenvedő választási jogukat csak azon tagok gyakorolhatják, kik 3 nappal a közgyűlés előtt szavazat lapjukat a szövetkezet helyiségében átveszik és a közgyűlésen személyazonosságukat igazolják.

A közgyűlés helyén, vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazó lapok nem adatnak ki.

A kilépett igazgatósági tagok újból megválaszthatók.

Meghívás.

A Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank XXXVI-ik rendes közgyűlését

1903. március hó 1-én d. e. 10 órakor saját helyiségeiben (Iparbank udvar) tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azzal a figyelemzetéssel, hogy az alapszabályok 22. §. szerint részvényeiket vagy intézetiünk pénztáránál vagy pedig a következő debreczeni intézeteknél u. m.

Aiföldi takarékpénztár
Debreczeni Első Takarékszövetkezet
Közgazdasági Bank
Takarék és Hitelintézet

5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.

Tárgysorozat:

- 1.) Az igazgatóság jelentése és számadása az 1902. üzlet évről és indítványa az évi nyereség fejlesztése iránt.
- 2.) A felügyelő bizottság jelentése.
- 3.) A mérleg megállapítása, nyereség iránti határozat.
- 4.) A felmentvény iránti intézkedés.
- 5.) Két sorrend szerint kilépő igazgatósági tag és egy felügyelő bizottsági pót-tag helyének választás útjánvaló betöltése.

Az Igazgatóság

Az évi jelentés, mérleg s az ezekre vonatkozó adatok f. é. február hó 20 ikától kezdve az intézeti helyiségekben az üzleti órák alatt megtekinthetők . . .